

МЕДИЦИНСКА СЕСТРА

Мара Георгиева

Някога влесто "медицински" наричали сестрите "милосърдни". Заради задължението да оказват помощ на хора в беда, заради съпреживяването с болните, заради нелинуелите емоции и желанието (а не само задължението) да полагат, заради "сърцето", което влагат всекидневно, изпълнявайки задълженията си. Това е една от най-важните характеристики на професията и в наши дни - съпричастността и грижата за болния.

За съжаление в България недостигът на медицински сестри става все по-голям. По данни на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи в страната работят 25 714 медицински сестри със средна възраст 53 години, докато само през 1990 г. те са били 56 хил. Ниското заплащане, безсънните нощи и стресът са част от всекидневието на упражняващите тази професия. Но "животът в болницата" включва също и благодарността в очите на пациенти и удовлетворението, че си положил на още един да се върне в "света на здравите". Затова професията до голяма степен е и призвание, което обяснява предпочитанията към нея. А понеже дипломите от България се признават и в чужбина, през последните години миграцията на тези специалисти се превърна в нормална практика, тъй като заплащането на труда им зад граница е в пъти по-високо.

Извън тези специфични за България особености, свързани с професията обаче, тя често е посочвана в редица международни класации като една от професиите с бъдеще. Факт е, че колкото и да се развиват технологиите в бъдеще, грижата, и при това специализираната, както и човешкото, индивидуалното отношение няма как да бъдат заменени от роботи. Медицинските сестри ще бъдат все по-търсени и на фона на глобалната тенденция за застаряване на населението, обясняват специалистите. Ето защо професията не е за подценяване. >>

РОСИЦА РАЙКОВА,

*старша медицинска сестра
на Отделението по детска
гърдна хирургия към
Клиниката по детска
хирургия в Университетската
многопрофилна болница за
активно лечение и
спешна медицина
"Н. И. Пирогов" – София*

РОСИЦА РАЙКОВА
Старша медицинска сестра

Росица Райкова е завършила училището за медицински сестри "Йорданка Филаретова" със специалност "Детска медицинска сестра". По-късно завършва магистратура по "Управление на здравните грижи" със специализация "Здравна политика и здравен мениджмънт" в НБУ - София, и магистратура по "Управление на здравни грижи" с професионална квалификация "Ръководител по здравни грижи и преподавател по практика" в Медицинския университет - Пловдив. Работи в Отделението по детска гръдна хирургия на университетската болница "Пирогов" от 1985 г., а от осем години е негова старша медицинска сестра.

Моята професия

За основоположник на професионалните сестрински грижи се смята английската медицинска сестра Флорънс Найтингейл. През 1860 г. тя създава училище за сестри – болница "Сейнт Томас" в Лондон, първото светско училище за сестри в света, сега част от King's College London. Традицията в обучението на медицинските сестри в България поставя д-р Петър Ораховац, който от 1895 г. ръководи първото училище за милосърдни сестри в България към дружеството "Червен кръст". Още тогава се е установило, че за добрия изход от заболяването от голямо значение, може би дори основното, е грижата за пациента. На болния му е необходима помощ в поддръжката на добра хигиена, хранене, общуване, наблюдение, прилагане на лекарските назначения и др. Именно тази грижа е вменена на медицинската сестра, която е основен партньор на лекаря. Със своите знания и умения тя може да насочи изхода на заболяването в поло-

жителна или отрицателна посока. Дори полагайки чисто палиативни грижи за терминални пациенти, тя помага на човек да посрещне с достойнство края на своя жизнен път.

Да си задаваме въпрос за перспективите в развитието на тази професия е все едно да попитаме: "Перспективно ли е да развиваме пожарната или полицията?" На младите хора, пред които стои въпросът за избор на професия, бих казала: "Ако чувствате необходимост да помагате на хората, с тази професия бихте получили нужното удовлетворение." За съжаление през последните години, освен че професията не е добре платена, доста се negliжира въпросът за ролята на медицинската сестра в лечебния процес и не се обръща достатъчно внимание на недостига на медицински сестри. Добрият лекар има и добър екип, с който осъществява благородната си дейност.

Моето образование

Завършила съм училището за медицински сестри "Йорданка Филаретова" със специалност "Детска медицинска сестра". По-късно - при промяната на нашето образование - повиших квалификационната си степен на "Полувисше образование медицинска сестра". През 2010 г. придобих образователно-квалификационна степен "Магистър" по "Управление на здравните грижи" със специализация "Здравна политика и здравен мениджмънт" в НБУ - София, а през 2017 г. - образователно-квалификационна степен "Магистър" по "Управление на здравни грижи" с професионална квалификация "Ръководител по здравни грижи и преподавател по практика" в Медицинския университет - Пловдив. През годините имам множество завършени курсове за следдипломно обучение. Моята професия не е просто работа, тя е кауза. А когато работиш за една кауза, ти даваш всичко най-добро от себе си. Това налага непрестанно да се развиваш и да си в крак с новостите, независимо от цената, която трябва да платиш >>

(тук не вирирам само буквалната, финансовата, цена). Така си най-полезен за пациента.

Моят път готук

През 1985 г. започнах работа в УМБАЛСМ "Н. И. Пирогов" в Отделението по детска гръдна хирургия, където работя и до днес. Изборът на професията дойде някак спонтанно. Още като ученичка в основното училище знаех, че искам да работя това. В моето семейство тази професия може да се нарече "потомствена". Майка ми и двете ми лели са медицински сестри. Всички работеха и работят в "Пирогов" и това беше моя мечта, която осъществих. Другото ми желание беше да работя с деца и то също се сбъдна. Разбира се, моята майка искаше да завърша медицина и да стана лекар, но аз исках да бъда медицинска сестра и не съжалявам за избора си. Обичам професията си. Обичам децата. Въпреки трудностите, недоброто заплащане, напрегнатите дежурства и други негативни тенденции в здравеопазването не бих искала да се занимавам с друго.

Моите професионални задачи и отговорности

От 8 години съм старша медицинска сестра на Отделението по детска гръдна хирургия. Основните ми задължения са да организирам и контролирам осъществяването на здравните грижи в отделението. Работата в условията на спешност изисква специфична организация, вземане на бързи и адекватни решения. Факторът време е от съществено значение за добрия изход на заболяването. В условията на недостиг на медицински сестри, а в детския сектор на здравеопазването той е най-осезателен, организацията трябва да е особено прецизна с цел да се избегне прекомерното натоварване на персонала, като същевременно пациентите получат наистина качествени здравни грижи. Отговорностите на старшата сестра са предимно административни. Освен за организацията тя отговаря

ТЪРСЕНИ УМЕНИЯ

- ✓ практически познания
- ✓ високо чувство за отговорност и самодисциплина
- ✓ умение за работа в екип
- ✓ сръчност, съобразителност, коректност
- ✓ психическа устойчивост
- ✓ организираност на работното място
- ✓ емпатия и конфигенциално поведение
- ✓ способност за вземане на адекватни решения в екстремни ситуации в рамките на компетентността на

за снабдяването с медицински консумативи, воденето на медицинската документация, архивирането ѝ, съставяне на месечните графици, координация и колаборация с другите структури на болницата и много други възникващи ежедневно дейности. Старшата сестра отговаря и за добрия микроклимат и сплотяването на екипа в отделението. Тя трябва да притежава умение за изграждане на добър работен екип.

Необходими умения и опит

Отговорностите на медицинските сестри не са малки. От тях зависи провеждането на целия лечебен процес. Лекарят и медицинската сестра са екип. Тя минава визитация заедно с лекаря, извежда визитация, изписва лекарства, прилага назначе-

ната терапия, отчита и наблюдава основните и допълнителните жизнени показатели по назначение на лекаря. Медицинската сестра не е просто изпълнител. От информацията, която дава на лекаря от тези наблюдения, зависи развитието на лечебния процес. Място за "проба - грешка" в тази професия няма. Трябва винаги да си точен в наблюденията си. Разбира се, нужна е и добра професионална подготовка, добро познаване на симптоматиката на различните болести и промени във функциите на различните видове системи в човешкия организъм. От това зависи бързата ти и точна реакция кога да уведомиш лекаря, че нещо с пациента се случва, и кога си сам не на един или двама пациенти, а на шест или седем и повече, можете да си представите за какво натоварване става въпрос. В същото време медицинската сестра трябва да е любезна, усмихната, изслушваща, успокояваща и с безкрайно чувство на емпатия, затова понякога влиза в ролята на психоаналитик. Може да се каже, че тези умения са задължителни за професията медицинска сестра. Не случайно някога тя е била наричана милосърдна сестра. Освен всичко това медицинската сестра трябва постоянно да се учи, да се усъвършенства, да е в крак със съвременните тенденции в медицината.

Моите прегизвикателства

Всичко в нашата професия е предизвикателство. Днес, кога може да се каже, че останахме твърде малко, а тези, които искаме да работим с деца, сме много малко, това само по себе си е голямо предизвикателство. В тези условия, в които извършваме ежедневните си дейности, кога медицинската сестра едва ли не влиза в ролята на "многоръкия Шива", основното предизвикателство е да упражняваш тази професия въпреки всичко и да останеш човек. Надявам се скоро да се обърне внимание на заплащането. Твърде дълго се negliжира този проблем. А той е голям.

Моето угодствование

Нищо не може да замени удовлетворението, което получаваш от радостта в очите на родителите и усмивката, озарила лицето на оздравелия малък човек. И кога малкият човек порасне и има своите деца, и все още те помни, виждаш как доброто, което някога си направил, е дало своя резултат.

Стартовото заплащане за професията

Ниското стартово заплащане на медицинските сестри е факт. През годините с добиването на опит то не се променя особено. Разликата между опитните и младите сестри е единствено в прослуженото време. Основната заплата е еднаква за всички. Опитните сестри обучават по-младите и е редно да се помисли в тази посока. Несериозно е да се мисли, че "скачайки" от ученическата скамейка, младата медицинска сестра просто започва да работи, без да се отчита спецификата на различните сектори в здравеопазването. При сегашната програма за практическо обучение новопостъпилите са подготвени само за основните медицински дейности, свързани с професията. Да не говорим, че за работа с деца изобщо не са подготвени, а там спецификата е голяма. Детският организъм не е умалено копие на възрастния.

Моите планове за развитие

Имам няколко идеи, но те са, така да се каже, в доста "суров" вариант. Не са готови за споделяне. Харесвам "психологията на управлението", може би нещо в тази посока.

Източници на информация

Основните източници на информация са медицински списания, конгреси и конференции и други. В днешния информационен век човек винаги може да намери всичко, което го интересува. ●